

Text č. 3

Jihomoravané dluží 50 miliard, nejvíc exekucí dusí zanedbané pohraničí

21. května 2017 15:13

Marie, která žije na Znojemsku, má dvě děti, její manžel pak ještě dvě z předchozího vztahu, na které platí alimenty. Dokud oba pracovali, vyšli dobře. Pak ale Marie přišla o práci a rodina se celkem rychle dostala do dluhové pasti.

„Když jsme poplatili alimenty, bydlení, jídlo a nějaké základní věci pro děti, nezbývalo nám skoro nic. Vzali jsme si první půjčku, ale nestíhali jsme splácet. Tak jsme si půjčili znovu,“ popisuje žena, která si nepřeje uvést své příjmení. Rodina se postupně propracovala ke čtyřem půjčkám, které nestíhala splácet, a skončila v exekuci.

Na jižní Moravě jí podle nejnovějších statistik Exekutorské komory čelí téměř 79 tisíc lidí. Dohromady po nich exekutoři v 500 tisících případech vymáhají přes padesát miliard korun. Například v Brně se potýká s exekucí každý desátý obyvatel, tedy zhruba 39 tisíc lidí. Vedle krajských měst tradičně ekonomicky slabých krajů, jako je Ostrava či Ústí, na tom Brno není o moc lépe. Vůbec největší problémy a nejvyšší počet exekučních řízení jsou ale na Znojemsku.

Jak si stojí jednotlivé obce a kde je nejvíc lidí, kteří mají na krku exekuci, přehledně odhaluje nová interaktivní mapa. Zpracovaly ji dvě neziskové organizace – Otevřená společnost a Ekumenická akademie. Aktuální statistiky o exekucích mapa propojuje s geografickými údaji. Jde na úroveň krajů, okresů i obcí, včetně těch nejmenších.

„Mapu exekucí jsme zpracovali jako odpověď na kritický nedostatek relevantních dat o předluženosti velkého množství obyvatel České republiky,“ říká Radek Hábl, koordinátor projektu.

Politici se tu ukážou jen před volbami, říká starosta od hranic

Vznik mapy doprovázel i výzkum vycházející z biografických rozhovorů. „Na jeho základě můžeme zpochybnit obecně přijímané pravdy a mýty o předlužených lidech, zejména důvody, které je do této nepříznivé situace dostaly,“ poznamenal Hábl.

Exekuce na jižní Moravě

Počet lidí v exekuci ve městech (v procentech obyvatel):

- Hodonín 11,62 %
- Brno-město 10,59 %
- Znojmo 10,16 %
- Břeclav 8,91 %
- Blansko 8,52 %
- Vyškov 6,87 %

Obce s největším počtem lidí v exekuci (v procentech obyvatel):

- Jiřice u Moravských Budějovic 32
- Stálky 30,77
- Šafov 29,50
- Našiměřice 20,79
- Dobré Pole 20,17
- Nový Přerov 18,48
- Rudlice 18,18
- Jaroslavice 18,03
- Jiřice u Miroslavi 17,24
- Božice 16,04

Například v obci Stálky se 140 obyvateli už je v hledáčku exekutorů každý třetí obyvatel. A to je v kraji, spolu s Jiřicemi u Moravských Budějovic, vůbec nejvíce.

Podobně jsou na tom ale i mnohé obce v sousedství na Znojemsku i Břeclavsku, které kdysi spadaly do německých Sudet a za komunismu zůstaly poloprázdné kvůli blízkosti hranice. Jejich dramatická historie jako by na ně dopadala neustále. I více než sedm desítek let poté, co byly obce znovu dosídleny, a čtvrt století od pádu železné opony.

Dlouholetého starostu obce Stálky Jiřího Willmanna (NK) ale vysoké procento exekucí mezi jeho obyvateli nepřekvapuje. „Je to zkrátka lidmi, kteří tu bydlí. Je zde velká nezaměstnanost, žijí tu lidé sociálně slabí, do práce je odtud daleko, protože v pohraničí je jí naprostý nedostatek. Takže exekuce korespondují s ekonomickou situací zdejších lidí,“ podotýká. Svůj podíl na tom může mít právě i vystěhováním a znovuosídlováním přetržená minulost regionu. Ovšem zatímco jiné „sudetské“ kraje, Ústecký a Karlovarský, chce hospodářsky pozvednout samotná vláda, která právě připravuje speciální dotační program, na kousek jižní Moravy se zapomíná.

„O tuto oblast mají politici zájem jen před volbami. A pak se zas čtyři roky neukážou,“ říká bez skrupulí stálkovský starosta. Pohraničí je podle něj zanedbané i infrastrukturně a znovu se vylidňuje. Ti, kdo něco umí, odchází do měst. „Potom tady zůstává taková skladba lidí, jaká tu je,“ posteskl si.

Čím vyšší zadluženost, tím lépe pro radikální strany

Co přesně je tím důvodem, proč právě v pohraničí je počet dlužníků nejvyšší, si netroufá říct ani Vojtěch Jaroš z Exekutorského úřadu ve Znojmě.

„Když jsem o té mapě exekucí mluvil s kamarádem, který je politolog, zaujalo ho, že zadluženost zajímavě koreluje s politickými preferencemi. Čím vyšší zadluženost, tím větší preference krajních i radikálních politických stran,“ dal k dobru zajímavost z mapových podkladů.

Důvody zadluženosti v konkrétních obcích jsou tak podle něj patrně hlubší, než se na první pohled zdá – k nim patří nižší míra vzdělanosti, vysoká nezaměstnanost, ale i další faktory.

„Je faktem, že znojemský region byl vždy levicovější, což může souviset se sociálním postavením lidí a projeví se to i v zadlužení,“ míní Jaroš. Ze Znojemska podle něj v minulosti

odešli významní zaměstnavatelé, nezaměstnanost se skokově navyšovala a ekonomická situace ve zdejších obcích se tak stala složitější než jinde.

Tak, jak příhraniční oblast mohla své obyvatele do dluhové pasti uvrhnout, jim paradoxně před exekutory také nahrává. Mnozí z nich pracují v zahraničí, nechávají si platit v hotovosti a exekutoři téměř nemají šanci z nich dluh dostat. „Pokud nemají českého zaměstnavatele, nemají bankovní účet, ale hospodaří s hotovými a nevlastní nemovitost, pak se na ně těžko dosahuje,“ podotýká Vojtěch Jaroš.

Autor: [Ivana Solaříková](#)

Zdroj: http://brno.idnes.cz/exekuce-jizni-morava-50-miliard-zanedbane-pohranici-fwq-/brno-zpravy.aspx?c=A170513_2325769_brno-zpravy_krut

Text č. 4

Nákupy včera a dnes. Regály v obchodních domech střídá virtuální košík

15. května 2017 1:00

Zdroj: http://ona.idnes.cz/nakupy-onadnes-015-/modni-trendy.aspx?c=A170512_150012_modni-trendy_kace

Že do kamenných obchodů zavítá jen starší generace a mladí naopak řeší všechno přes internet, je mýtus. On-line nákupům totiž překvapivě propadli i někteří senioři a nejmladší zákazníci se naopak vrací mezi opravdové regály.

Kdysi jsem oběhla snad celou Prahu, když jsem sháněla do tanečních boty v čísle 42.

Nakonec jsem to v tichém zoufalství vyřešila tak, že jsem si o model, který se mi v „normálních holčičích velikostech“ zalíbil, napsala dopisem přímo výrobcí. Dneska by to spravilo pár počítačových kliknutí. A ještě bych nejspíš dostala slevu. Doby, kdy se nakupovalo bez internetu, mi připadají jako dávná [historie](#).

Jenomže dnešním mladým nějaké klikání tak úplně nestačí. Takzvaní mileniálové (ti kdo vyrůstali na přelomu tisíciletí), jsou prý první generací, o které lze prohlásit, že je plně digitální. Bez [chytrého](#) mobilu nedají ani ránu a ani nakupování si bez něho neumí představit. Rychle vyhledat zboží, klik, porovnat ceny, klik, [zaplatit](#), klik, klik. V kamenném obchodě v okamžiku vyfotí tři páry bot, ze kterých si nemohou vybrat, na Facebooku uspořádají mezi kamarádkami bleskovou anketu a podle jejího výsledku nakoupí.

Nakupování budoucnosti

A pak jsou tu ještě mladší zákazníci. Marketingoví odborníci jim říkají „generace Z“ a jsou to ti, kdo se na přelomu století narodili a dnes jim není víc než dvacet. Tahle generace o výpočetní technice nepochybuje. Vůbec totiž nezažila dobu bez mobilů a počítačů. A její představy o nakupování mohou připadat nám starším jako naprosté UFO.

Půjdete třeba jako zákazník v supermarketu kolem [regálu](#) a najednou vám mobil pípne s upozorněním „tohle zboží doma chybí“. Nebo ukážete na zboží a na displeji nad regálem se o něm objeví podrobnosti, takže nebude nutné luštit minipísmenka přímo na výrobku. A pokladna? Tu nemusíte řešit, protože zboží dávané do košíku se automaticky načítá a při východu z obchodu se celková částka prostě odečte z vašeho konta.

Prototypy takových obchodů už ve světě existují. Třeba i v českých Globusech se můžete vyhnout frontě u pokladny se [systémem](#) Scan&Go, ani k tomu nepotřebujete chytrý telefon. V obchodě jsou k dispozici speciální scanery, ke kterým přiložíte svou zákaznickou [kارتu](#) (je tedy třeba se předem zaregistrovat) a pak už jen načítáte čárové kódy vybraného zboží a to ukládáte do košíku. Průběžně vidíte součet a na závěr potvrdíte platbu.

Od mladých lidí by člověk očekával, že nebudou vůbec chtít chodit do obchodů. Podle průzkumu společnosti Accenture skutečně nejmladší zákazníci chtějí při nakupování využívat sociální sítě, požadují objednávání ovládané hlasem a ocenili by, kdyby je obchodník znal tak, aby jim jako bonus nabídl to, co skutečně potřebují (a ne to, co mu zbývá na [skladě](#)). Na druhou stranu, 60 procent příslušníků generace Z preferuje nákupy v kamenném obchodě (v USA dokonce 77 procent) a téměř polovina mladých se jde na zboží raději podívat, než nakoupí online.

Technika není jen pro mladé

Starší generace měla nějakou dobu k nakupování (ale hlavně k placení) přes internet jistou nedůvěru. Jenomže rozvoj e-shopů je nezastavitelný. Za posledních pět let se jejich tržby téměř zdvojnásobily, a to nemůže být jen zásluhou sotva dospělých zákazníků. Dokonce i má pětáosmdesátiletá maminka se naučila využívat výhody internetových obchodů. Do tajů výpočetní techniky sice nikdy nepronikla, ale umí moc pěkně zatelefonovat, popsat mi, co by chtěla, já to najdu za dobrou cenu a objednám. Pak jen mamku informuji, že za dveřmi čeká pán z PPL, aby mu bez obav otevřela. Ani nakupování potravin přes internet není už dnes ničím výjimečným: 55 procent žen a 45 procent mužů tak alespoň občas doplňuje zásoby v domácí spíži či lednici. Často jde o lidi z velkých [měst](#), kteří ačkoli mají dost nákupních příležitostí v okolí, šetří čas: nákup si naklikají na mobilu v autobuse, když jedou do práce. Cestou domů pak nemusí vláčet tašky ani zajíždět k marketu – v dohodnutou hodinu jim prostě nákup doveze rozvázková služba.

Zahlédnout však rozvozové auto Teska na vesnici (jiný řetězec zatím službu mimo velká města běžně neposkytuje) už ale také není nic výjimečného. „Dlouho jsem se k objednání potravin přes internet nemohla odhodlat, je to neosobní a také mi to u nás na vsi přišlo takové... snobské,“ popisuje šedesátiletá Kateřina. K nákupu podle ní patří i to, že vidí přímo v obchodě akční zboží, na místě posoudí čerstvost nebo unavenost zeleniny, křupavost rohlíků... „Jenže pak jsem musela na operaci a objednání přes internet se ukázalo jako pohodlnější řešení, než složitě popisovat manželovi, jak vyřešit zapeklitou situaci, když v supermarketu mají tři druhy zeleného tvarohu,“ popisuje Kateřina. Navíc si pochvaluje, že ti hoši, co nákupy vozí, jsou moc příjemní a tašky donesou skutečně až do [kuchyně](#).

Jak platíme za pohodlí? Soukromím

Ono je vždy něco za něco. O našich nákupech existuje spousta informací. Mají je obchodníci, mají je banky, mají je i poskytovatelé internetových služeb. Kupovala jsem třeba nedávno papiňák. Zabrousila jsem na stránky několika obchodů, porovnala několik typů hrnců, vybrala a objednala. Chytrý Google si mého počínání všiml a tam, kde nemám zablokované reklamy, mi hned začal nabízet další papiňáky. Inu zase tak chytrý není, když mu nedošlo, že mi stačí jeden. Když se vedle tlakových hrnců začaly v reklamní [liště](#) objevovat další kuchyňské potřeby, došlo mi, že mne reklama a technika doběhla. Během měsíce jsem totiž ještě nutně potřebovala mlýnek na maso a šunkovar.

Až jednou někdo efektivně zpracuje všechna data z věrnostních kartiček, platebních terminálů a internetových prohlížečů, máme se jako zákazníci na co těšit. Nabídky, které budeme dostávat, budou totiž opravdu individuálně výhodné. Slevu tak dostaneme třeba na víno, které jsme v uplynulém roce kupovali nejčastěji. Na druhou stranu se jako zákazníci budeme muset naučit říkat ne. Nikoli obchodníkovi, ale sami sobě. Pokušení nakoupit věci, které nepotřebujeme, ale jenom chceme, bude totiž u takových osobních nabídek mnohem silnější.

Autor: [Jolana Nováková](#)

Zdroj: http://ona.idnes.cz/nakupy-onadnes-015-/modni-trendy.aspx?c=A170512_150012_modni-trendy_kace